

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

NÁLEZ

Ústavného súdu Slovenskej republiky

V mene Slovenskej republiky

IV. ÚS 86/07-30

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí 6. júna 2007 v senáte zloženom z predsedu Jána Lubyho, zo sudkyne Marianny Mochnáčovej a sudcu Ladislava Orosza v konaní o návrhu doc. MUDr. F. V., CSc., B., zastúpeného advokátkou JUDr. D. G., K., na preskúmanie rozhodnutia Výboru Národnej rady Slovenskej republiky pre nezlučiteľnosť funkcií sp. zn. VP/108/06-K zo 4. decembra 2006 takto

r o z h o d o l :

1. Rozhodnutie Výboru Národnej rady Slovenskej republiky pre nezlučiteľnosť funkcií sp. zn. VP/108/06-K zo 4. decembra 2006 **z r u š u j e .**

2. Výbor Národnej rady Slovenskej republiky pre nezlučiteľnosť funkcií **j e p o v i n n ý** zaplatiť prostredníctvom Kancelárie Národnej rady Slovenskej republiky úhradu trov konania doc. MUDr. F. V., CSc., v sume 15 706, 50 Sk (slovom pätnásťtisícšesťstošesť slovenských korún a päťdesiat halierov) na účet jeho právnej zástupkyne JUDr. D. G., K., do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bol 5. marca 2007 doručený návrh doc. MUDr. F. V., CSc., B. (ďalej len „navrhovateľ“), na preskúmanie rozhodnutia Výboru Národnej rady Slovenskej republiky pre nezlučiteľnosť funkcií (ďalej len „výbor“) sp. zn. VP/108/06-K zo 4. decembra 2006.

Z návrhu a jeho doplnenia vyžiadaného ústavným súdom vyplýva, že navrhovateľ vykonával funkciu riaditeľa Všeobecnej zdravotnej poisťovne, t. j. verejnú funkciu podľa čl. 2 ods. 1 písm. v) ústavného zákona č. 357/2004 Z. z. o ochrane verejného záujmu pri výkone funkcií verejných funkcionárov v znení ústavného zákona č. 545/2005 Z. z. (ďalej len „ústavný zákon č. 357/2004 Z. z.“) v období od 19. júna 2003 do 30. novembra 2004, keď sa tejto funkcie vzdal.

Výbor v rozhodnutí sp. zn. VP/108/06-K zo 4. decembra 2006 konštatoval, že navrhovateľ nepodal oznámenie podľa čl. 7 ústavného zákona č. 357/2004 Z. z. v ustanovenej lehote, čím porušil povinnosť ustanovenú v čl. 7 ods. 1 tohto ústavného zákona a uložil mu pokutu podľa čl. 9 ods. 10 písm. a) tohto ústavného zákona v sume zodpovedajúcej mesačnému platu verejného funkcionára, t. j. v sume 119 197 Sk.

Navrhovateľ namieta označené rozhodnutie výboru s poukazom na čl. 9 ods. 12 tretiu vetu ústavného zákona č. 357/2004 Z. z., podľa ktorého sa konanie zastaví aj vtedy, ak sa verejný funkcionár pred hlasovaním o rozhodnutí podľa odseku 6 vzdá svojej funkcie, keďže *„je nespornou skutočnosťou, že navrhovateľ sa vzdal funkcie k 30. 11. 2004, teda nepopierateľne skôr ako Výbor Národnej rady Slovenskej republiky začal konať a hlasoval o uložení pokuty, keďže napadnuté rozhodnutie je zo dňa 4. 12. 2006 a datované až k 30. 1. 2007“*.

Navrhovateľ tiež namieta, že v zmysle ústavného zákona č. 357/2004 Z. z. bol verejným funkcionárom podľa čl. 3 ods. 1 tohto ústavného zákona verejným funkcionárom

len do 30. novembra 2005 (do jedného roka od skončenia výkonu verejnej funkcie), pričom výbor začal konanie proti nemu uznesením zo 16. októbra 2006, t. j. *«... konanie o ochrane verejného záujmu a zamedzenia rozporu záujmov bolo začaté niekoľko mesiacov po tom, ako navrhovateľ „stratil status“ verejného funkcionára»*.

Na tomto základe navrhovateľ navrhuje, aby ústavný súd napadnuté rozhodnutie výboru zrušil a priznal mu úhradu trov právneho zastúpenia v sume 10 471 Sk.

Ústavný súd si ešte pred predbežným prerokovaním vyžiadal od predsedu výboru vyjadrenie k návrhu. Z jeho vyjadrenia zo 4. apríla 2007 vyplýva, že výbor trvá na svojom rozhodnutí a navrhuje, aby ústavný súd jeho rozhodnutie potvrdil s poukazom na skutočnosť, že ústavný zákon č. 357/2004 Z. z. „v čl. 9 ods. 12 síce pozná ustanovenie o zastavení konania v dôsledku vzdania sa funkcie, avšak z dikcie poslednej vety čl. 9 ods. 12 je zrejmé, že sa tak môže stať, len ak konanie vôbec začalo. Zákonodarca mal na mysli možnosť zastaviť konanie ako prejav účinnej ľútosti verejného funkcionára, ktorý porušil ústavný zákon. K vzdaniu sa funkcie navrhovateľa došlo 11. 11. 2004 a konanie sa začalo 16. 10. 2006 s tým, že rozhodnutie o uložení pokuty výbor prijal až 4. 12. 2006. Pritom verejný funkcionár predmetné oznámenie mal podať k 31. 3. 2005 (v súlade s čl. 7 ods. 1 a čl. 3 ods. 1 ústavného zákona) a nepodal ho doteraz.

Z tohto dôvodu sa domnievame, že vzdanie sa funkcie k 16. 11. 2004 sa neuskutočnilo spôsobom uvedeným v čl. 9 ods. 12 ústavného zákona a nemôže byť dôvodom pre zastavenie konania. Obrana navrhovateľa je účelová a je z nej zrejmé, že verejný funkcionár si neplnil svoje povinnosti a hľadá len spôsob, ako sa z neho vyviniť“.

Ústavný súd uznesením č. k. IV. ÚS 86/07-16 z 3. mája 2007 prijal návrh navrhovateľa na ďalšie konanie. Po prijatí návrhu na ďalšie konanie ústavný súd vyzval predsedu výboru, aby sa vyjadril k návrhu, resp. doplnil svoje vyjadrenie zo 4. apríla 2007. Predseda výboru ústavnému súdu oznámil, že v predmetnej veci zotrúva na svojom stanovisku zo 4. apríla 2007.

Ústavný súd zaslal vyjadrenie výboru zo 4. apríla 2007 na zaujatie stanoviska právnej zástupkyňi navrhovateľa. Právna zástupkyňa doručila ústavnému súdu vyjadrenie navrhovateľa 17. mája 2007. Vo vyjadrení sa okrem iného uvádza:

„Výbor NR SR pre nezlučiteľnosť funkcií (v ďalšom texte len „Výbor“) ako sám uvádza, sa domnieva, že vzdanie sa funkcie k 16. 11. 2004 sa neuskutočnilo spôsobom uvedeným v čl. 9 ods. 12 ústavného zákona a nemôže byť dôvodom pre zastavenie konania. Poukazuje na dikciu poslednej vety čl. 9 ods. 12 v zmysle ktorej je zrejmé, že sa tak môže stať, len ak konanie vôbec začalo a zákonodarca mal na mysli možnosť zastaviť konanie ako prejav účinnej ľútosti verejného funkcionára, ktorý porušil ústavný zákon...

Navrhovateľ nesúhlasí s vyššie uvedeným stanoviskom a poukazuje na doslovné znenie citovaného ustanovenia, ktorým je jednoznačne daná povinnosť konanie zastaviť, ak sa verejný funkcionár pred hlasovaním o rozhodnutí podľa odseku 6 vzdá svojej funkcie. Z uvedeného je zrejmé, že pri danom ustanovení nemožno hovoriť o akomsi spôsobe vzdania sa funkcie, resp. že dané ustanovenie zakotvuje určitý spôsob vzdania sa funkcie, pri ktorom sa konanie zastaví, a už vôbec nehovorí o tom, že konanie sa zastaví len ak konanie vôbec začalo. Tvrdenia Výboru NR SR sú subjektívne a navrhovateľ sa s nimi nemôže stotožniť; naopak znenie zákona je jednoznačné a je nepopierateľnou skutočnosťou, že navrhovateľ sa vzdal funkcie k 30. 11. 2004, teda skôr, ako Výbor začal konať a hlasovať o uložení pokuty, keďže napadnuté rozhodnutie je zo dňa 4. 12. 2006 a datované k 30. 1. 2007. Na základe uvedeného jediným prípustným záverom z vyššie uvedeného je, že ak Výbor konanie začal, bolo jeho povinnosťou uvedené konanie zastaviť s poukazom na poslednú vetu čl. 9 ods. 12 ústavného zákona, teda bol nepochybne daný dôvod na jeho zastavenie.

Na základe vyššie uvedených dôvodov a skutočností navrhovateľ navrhuje, aby Ústavný súd Slovenskej republiky napadnuté rozhodnutie Výboru zo dňa 4. decembra 2006, číslo rozhodnutia VP/108/06-K zrušil v celom rozsahu.“

Právna zástupkyňa navrhovateľa zároveň upresnila trovy právneho zastúpenia navrhovateľa, ktoré požaduje uhradiť a vyčíslila ich sumou 15 706,50 Sk za tri úkony právnej pomoci.

II.

Skutkový stav

Z obsahu návrhu vrátane jeho príloh, z vyjadrení účastníkov konania, ako aj z obsahu predložených listinných dôkazov obsiahnutých v spise týkajúcom sa konania vedeného výborom proti navrhovateľovi ústavný súd zistil nasledovný skutkový stav relevantný pre posúdenie veci.

1. Navrhovateľ vykonával funkciu riaditeľa Všeobecnej zdravotnej poisťovne, t. j. verejnú funkciu podľa čl. 2 ods. 1 písm. v) ústavného zákona č. 357/2004 Z. z. v období od 19. júna 2003 do 30. novembra 2004. Z označenej verejnej funkcie bol odvolaný ministrom zdravotníctva Slovenskej republiky k uvedenému dňu listom č. 87467/2004-OLZZ, a to na základe oznámenia o vzdaní sa funkcie k 30. novembru 2004 obsiahnutého v liste navrhovateľa č. 2004/19175/1828-KR zo 16. novembra 2004.

2. Navrhovateľ písomné oznámenie podľa čl. 7 ods. 1 ústavného zákona č. 357/2004 Z. z. výboru nepodal.

3. Výbor na svojej 4. schôdzi uznesením č. 58 zo 16. októbra 2006 začal podľa čl. 9 ods. 2 písm. a) ústavného zákona č. 357/2004 Z. z. proti navrhovateľovi konanie vo veci ochrany verejného záujmu a zamedzenia rozporu záujmov pre nesplnenie povinnosti podať písomné oznámenie podľa čl. 7 ods. 1 ústavného zákona č. 357/2004 Z. z., „*keďže v zmysle čl. 3 ods. 1 ústavného zákona č. 357/2004 Z. z... sa osoba, ktorá vykonávala verejnú funkciu, považuje za verejného funkcionára aj v období jedného roka od dňa skončenia výkonu verejnej funkcie*“.

4. Uvedenú skutočnosť výbor oznámil navrhovateľovi listom sp. zn. VP/108/06-K z 20. októbra 2006 doručeným navrhovateľovi 31. novembra 2006, v prílohe ktorého mu zaslal predmetné uznesenie a zároveň ho vyzval, aby sa k nemu vyjadril.

5. Navrhovateľ sa k výzve vyjadril listom doručeným výboru 21. novembra 2006, v ktorom okrem iného uviedol, že „*Z funkcie riaditeľa VŠZP som bol odvolaný dňa 30. 11. 2004*“.

6. Rozhodnutím sp. zn. VP/108/06-K zo 4. decembra 2006 výbor konštatoval, že navrhovateľ ako verejný funkcionár - bývalý riaditeľ Všeobecnej zdravotnej poisťovne - porušil povinnosť ustanovenú v čl. 7 ods. 1 ústavného zákona č. 357/2004 Z. z., za čo mu uložil pokutu vo výške 119 197 Sk zodpovedajúcej mesačnému platu verejného funkcionára.

V odôvodnení svojho rozhodnutia výbor okrem iného uviedol: „*Výbor nezohľadnil skutočnosti uvedené vo vyjadrení verejného funkcionára a po vykonanom dokazovaní dospel k záveru, že je nesporné, že uvedený verejný funkcionár porušil ústavný zákon a preto výbor prijal uznesenie, ktorým sa menovanému verejnému funkcionárovi Doc. MUDr. F. V., CSc., bývalému riaditeľovi Všeobecnej zdravotnej poisťovne, a. s. ukladá pokuta za porušenie povinnosti uloženej v čl. 7 ods. 1 ústavného zákona vo výške jednomesačnej odmeny verejného funkcionára podľa čl. 9 ods. 10 písm. a) ústavného zákona.*“

7. Rozhodnutie výboru sp. zn. VP/108/06-K zo 4. decembra 2006 bolo navrhovateľovi doručené 5. februára 2006.

III.

Relevantná právna úprava

Podľa relevantnej časti čl. 7 ods. 1 ústavného zákona č. 357/2004 Z. z. je verejný funkcionár povinný do 30 dní odo dňa, keď sa ujal výkonu verejnej funkcie (...) podať písomné oznámenie za predchádzajúci kalendárny rok (...).

Podľa čl. 2 písm. v) v spojení s čl. 3 ods. 1 ústavného zákona č. 357/2004 Z. z. je verejným funkcionárom aj ten, kto vykonáva funkciu štatutárneho orgánu Všeobecnej

zdravotnej poisťovne. Tento verejný funkcionár podáva písomné oznámenie určenému výboru.

Podľa čl. 9 ods. 2 písm. a) ústavného zákona č. 357/2004 Z. z. začne výbor konanie vo veci ochrany verejného záujmu a zamedzenia rozporu záujmov (ďalej len „konanie“) z vlastnej iniciatívy, ak jeho zistenia nasvedčujú tomu, že verejný funkcionár v oznámení podľa čl. 7 (...) uviedol neúplné alebo nepravdivé údaje alebo že verejný funkcionár nespĺnil alebo porušil povinnosť alebo obmedzenie ustanovené týmto ústavným zákonom alebo zákonom (...).

Podľa druhej vety čl. 9 ods. 3 ústavného zákona č. 357/2004 Z. z. ak sa konanie začína z vlastnej iniciatívy orgánu príslušnému podľa odseku 1 (t. j. výboru, pozn.), konanie je začaté dňom, keď orgán podľa odseku 1 urobil prvý úkon voči verejnému funkcionárovi, proti ktorému sa vedie konanie.

Podľa čl. 9 ods. 6 ústavného zákona č. 357/2004 Z. z. ak sa v konaní preukázalo, že verejný funkcionár nespĺnil alebo porušil povinnosť alebo obmedzenie ustanovené týmto ústavným zákonom alebo zákonom, alebo v oznámení podľa čl. 7 (...) uviedol neúplné alebo nepravdivé údaje, rozhodnutie obsahuje výrok, v ktorom sa uvedie, v čom je konanie alebo opomenutie verejného funkcionára v rozpore s týmto ústavným zákonom alebo zákonom, odôvodnenie a poučenie o opravnom prostriedku. Rozhodnutie obsahuje aj povinnosť zaplatiť pokutu podľa odseku 10.

Podľa poslednej vety čl. 9 ods. 12 ústavného zákona č. 357/2004 Z. z. sa konanie zastaví (...) ak sa verejný funkcionár pred hlasovaním o rozhodnutí podľa odseku 6 vzdá svojej funkcie.

Podľa čl. 10 ods. 2 ústavného zákona č. 357/2004 Z. z. dotknutý verejný funkcionár môže podať návrh na preskúmanie rozhodnutia výboru na ústavný súd v lehote 30 dní odo dňa doručenia rozhodnutia podľa odseku 1, ktorým bola vyslovená strata mandátu alebo funkcie, alebo do 30 dní odo dňa doručenia rozhodnutia podľa čl. 9 ods. 10, ktorým bolo

rozhodnuté o pokute voči verejnému funkcionárovi. Podanie návrhu na preskúmanie rozhodnutia výboru má odkladný účinok. Ústavný súd rozhodne o tomto návrhu do 60 dní odo dňa jeho doručenia. Konanie o preskúmaní takéhoto rozhodnutia pred ústavným súdom upravujú ustanovenia zákona. Rozhodnutie ústavného súdu je konečné okrem rozhodnutia podľa čl. 12 ods. 2 ústavného zákona č. 357/2004 Z. z.

Podľa § 73a ods. 1 zákona o ústavnom súde konanie sa začína na návrh verejného funkcionára, ktorého sa týka rozhodnutie orgánu, ktorý vykonáva konanie o návrhu vo veci ochrany verejného záujmu a zamedzenia rozporu záujmov podľa ústavného zákona o ochrane verejného záujmu pri výkone funkcií verejných funkcionárov (ďalej len „orgán“). Podľa citovaného ustanovenia zákona o ústavnom súde účastníkom konania je navrhovateľ a orgán, ktorý vydal rozhodnutie vo veci ochrany verejného záujmu a zamedzenia rozporu záujmov podľa ústavného zákona o ochrane verejného záujmu pri výkone funkcií verejných funkcionárov.

Podľa § 73a ods. 2 zákona o ústavnom súde o podaní návrhu platí § 20. K návrhu sa pripojí napadnuté rozhodnutie orgánu podľa odseku 1. Podľa citovaného ustanovenia zákona o ústavnom súde o návrhu koná a rozhoduje senát ústavného súdu na neverejnom zasadnutí.

Podľa § 73b ods. 3 zákona o ústavnom súde ak senát ústavného súdu zistí, že konanie verejného funkcionára je v rozpore s ústavným zákonom o ochrane verejného záujmu pri výkone funkcií verejných funkcionárov, rozhodnutie orgánu svojím uznesením potvrdí. V opačnom prípade napadnuté rozhodnutie orgánu senát ústavného súdu nálezom zruší.

Podľa § 73b ods. 4 zákona o ústavnom súde rozhodnutie ústavného súdu je konečné.

IV.

Východiská pre rozhodnutie ústavného súdu

Navrhovateľ vo svojom návrhu na preskúmanie rozhodnutia výboru nespochybnuje,

že nepodal v určenej lehote oznámenie podľa čl. 7 ods. 1 ústavného zákona č. 357/2004 Z. z. Skutočnosť, že navrhovateľ nepodal predmetné oznámenie nie je teda medzi účastníkmi (navrhovateľom a výborom) sporná. Navrhovateľ však argumentuje tým, že dotknutú verejnú funkciu vykonával v období od 19. júna 2003 do 30. novembra 2004, a zároveň poukazuje na poslednú vetu čl. 9 ods. 12 ústavného zákona č. 357/2004 Z. z. vyslovuje právny názor, že v jeho prípade malo byť konanie začaté proti nemu výborom podľa čl. 9 ods. 2 písm. a) ústavného zákona č. 357/2004 Z. z. pre nesplnenie povinnosti podať oznámenie podľa čl. 7 ods. 1 ústavného zákona č. 357/2004 Z. z. zastavené.

Z ustanovenia § 73b ods. 3 zákona o ústavnom súde v spojení so štvrtou vetou čl. 10 ods. 2 ústavného zákona č. 357/2004 Z. z. vyplýva, že predmetom konania o preskúmaní rozhodnutia vo veciach ochrany verejného záujmu a zamedzenia rozporu záujmov, v rámci ktorého ústavný súd plní funkciu orgánu rozhodujúceho o opravnom prostriedku proti rozhodnutiu výboru, je iba posúdenie konania verejného funkcionára z hľadiska jeho konformnosti s príslušnými ustanoveniami ústavného zákona č. 357/2004 Z. z. Tomu zodpovedá aj zákonná úprava rozhodovania ústavného súdu v tomto konaní; ak senát ústavného súdu po preskúmaní namietaného rozhodnutia výboru zistí, že konanie verejného funkcionára nebolo v rozpore s ústavným zákonom č. 357/2004 Z. z., tak ho zruší a naopak, ak po jeho preskúmaní dospeje k záveru, že konanie verejného funkcionára bolo v rozpore s ústavným zákonom č. 357/2004 Z. z., tak ho potvrdí.

Navrhovateľ ako verejný funkcionár vo vzťahu k namietanému rozhodnutiu výboru vydanému v konaní podľa ústavného zákona č. 357/2004 Z. z. však v okolnostiach prípadu namieta procesné pochybenie v postupe výboru spočívajúce v nesprávnej aplikácii čl. 9 ods. 12 poslednej vety ústavného zákona č. 357/2004 Z. z.

V súvislosti s uvedenou námietkou navrhovateľa ústavný súd už v konaní sp. zn. IV. ÚS 1/07 okrem iného uviedol:

„... v zmysle § 73a a § 73b zákona o ústavnom súde v konaní o preskúmaní rozhodnutia výboru vo veci ochrany verejného záujmu a zamedzenia rozporu záujmov je

námietka procesných vád v konaní pred výborom takou otázkou, do ktorej ústavnému súdu neprislúcha zásadne ingerovať.

V okolnostiach prípadu by však nezaobranie sa námietkou porušenia kogentnej normy obsiahnutej v poslednej vete čl. 9 ods. 12 ústavného zákona č. 357/2004 Z. z., a tým i schválenie postupu výboru bez toho, aby sa ústavný súd zaoberal intenzitou dopadu namietaného porušenia a jeho vplyvom na rozhodnutie vo veci, znamenalo podľa názoru ústavného súdu nadmerne formalistický prístup pri aplikácii práva vytýkaný v rade rozhodnutí zo strany ústavného súdu všeobecným súdom (napr. IV. ÚS 26/06).

Ústavný súd musí mať na zreteli, že pri svojej rozhodovacej činnosti uprednostňuje materiálne poňatie právneho štátu, koncepciu a interpretáciu právnych predpisov z hľadiska ich účelu a zmyslu a pri riešení konkrétnych prípadov nesmie opomínať, že prijaté riešenie musí byť akceptovateľné aj z hľadiska všeobecne ponímanej spravodlivosti. Vzhľadom na to považuje ústavný súd za potrebné, aby zahrnul do predmetu svojho skúmania v danej veci aj otázku správnosti procesného postupu výboru v konaní podľa ústavného zákona o ochrane verejného záujmu.“

Pri preskúmaní navrhovateľom namietaného rozhodnutia výboru ústavný súd vychádzal zo svojej stabilnej judikatúry, podľa ktorej má každý právo na to, aby sa v jeho veci vykonal ústavne súladný výklad aplikovanej právnej normy (IV. ÚS 77/02). Tento záver o ústavne súladnom výklade aplikovanej právnej normy sa vzťahuje v celom rozsahu aj na otázku dôvodnosti návrhu na začatie konania podľa § 73a a § 73b zákona o ústavnom súde a na výklad, či predpoklady tejto dôvodnosti z ústavného hľadiska boli alebo neboli splnené. Výklad týchto predpokladov však nemôže byť taký formalistický, aby sa ním v konečnom dôsledku nielen zmaril účel požadovanej súdnej ochrany, ale aj zabránilo v prístupe k súdnej ochrane z dôvodov, ktoré nemožno v právnom štáte v žiadnom prípade pričítať účastníkovi konania, ktorý sa tejto ochrany domáha (IV. ÚS 156/03, IV. ÚS 26/06).

Z uvedených dôvodov sa ústavný súd v konaní o preskúmaní rozhodnutia vo veci ochrany verejného záujmu a zamedzenia rozporu záujmov nemôže v niektorých

osobitných prípadoch obmedziť iba na posúdenie otázky, či navrhovateľ ako verejný funkcionár v oznámení podľa čl. 7 alebo čl. 8 ústavného zákona č. 357/2004 Z. z. uviedol neúplné alebo nepravdivé údaje, alebo či porušil povinnosti alebo obmedzenia ustanovené týmto ústavným zákonom alebo zákonmi, na ktoré tento ústavný zákon odkazuje.

Už v konaní sp. zn. IV. ÚS 1/07 ústavný súd zdôraznil, že z jeho postavenia ako nezávislého súdneho orgánu ochrany ústavnosti [čl. 124 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“)] musí pri uplatňovaní svojej právomoci brať zreteľ aj na dodržiavanie procesných zásad zaručujúcich právo na spravodlivý proces garantované čl. 46 a nasl. ústavy, a preto aj v okolnostiach prípadu navrhovateľa s prihliadnutím na zistené skutočnosti a svoju funkciu vyplývajúcu mu z čl. 124 ústavy dospel k názoru, že je daný dôvod na to, aby sa zaoberal výhradami navrhovateľa smerujúcimi proti procesnému postupu výboru v súvislosti s namietaným nedodržaním ústavného príkazu obsiahnutého poslednej vete v čl. 9 ods. 12 ústavného zákona č. 357/2004 Z. z. Ústavný súd sa totiž v danom prípade nemôže obmedziť len na posúdenie konformnosti konania navrhovateľa vo väzbe na povinnosti vyplývajúce pre neho z ústavného zákona, ale musí prihliadnuť aj na príčinnú súvislosť medzi týmto konaním, vzdaním sa funkcie pred rozhodnutím výboru podľa čl. 9 ods. 6 ústavného zákona č. 357/2004 Z. z., ako aj na posúdenie dopadu týchto skutočností na samotné rozhodnutie výboru.

Podľa čl. 9 ods. 12 poslednej vety ústavného zákona č. 357/2004 Z. z. je výbor povinný zastaviť konanie v prípade, že sa verejný funkcionár pred hlasovaním podľa odseku 6 vzdá svojej funkcie.

Z dispozície právnej normy vyjadrenej v poslednej vete čl. 9 ods. 12 ústavného zákona č. 357/2004 Z. z. podľa názoru ústavného súdu zjavne vyplýva nemožnosť fakultatívneho posudzovania zastavenia alebo nezastavenia konania zo strany výboru, ak nastanú skutočnosti uvedené v jej hypotéze. Citovaná právna norma jednoznačne ukladá výboru povinnosť (vzniká právny nárok) zastaviť konanie v každom prípade, „... *ak sa verejný funkcionár pred hlasovaním o rozhodnutí podľa odseku 6 vzdá funkcie*“, pričom obligatórne zastavenie konania nie je viazané na to, či verejný funkcionár splnil povinnosť

ustanovenú v čl. 7 ods. 1 ústavného zákona č. 357/2004 Z. z. v lehote ustanovenej citovaným ústavným zákonom alebo ju splnil dodatočne, prípadne túto povinnosť vôbec nesplnil.

Z hľadiska argumentácie výboru k návrhu je potrebné vysporiadať sa s jeho názorom, že akékoľvek vzdanie sa funkcie verejného funkcionára nie je dôvodom na zastavenie konania podľa čl. 9 ods. 12 ústavného zákona č. 357/2004 Z. z. V súvislosti s týmto názorom poukazuje výbor na to, že uvedený článok je logicky zahrnutý do právnej úpravy konania pred ním vedeného proti verejnému funkcionárovi v súvislosti s porušením niektorej z povinností alebo obmedzení ustanovených týmto ústavným zákonom alebo iným zákonom a týka sa prejavu vôle účastníka, proti ktorému sa už konanie vedie. To podľa výboru znamená, že k zastaveniu konania môže dôjsť len v období od začatia konania a nie pred ním. Na základe toho dospel výbor k záveru, že ústavodarca takouto úpravou sledoval zámer zbaviť verejného funkcionára zodpovednosti za porušenie ústavného zákona len ako prejav jeho účinnej ľútosti a len s týmto prejavom vôle spája ústavný zákon o ochrane verejného záujmu možnosť zastavenia konania.

Ústavný súd k tomu uvádza, že výklad a aplikácia právnej normy, pokiaľ jej normatívny text nie je dostatočne zrejmy, má zodpovedať požiadavke právnej istoty (ako imanentnej súčasť princípu právneho štátu vyjadreného v čl. 1 ods. 1 ústavy) a zároveň má byť primeraná obsahu a účelu právnych vzťahov, ktoré ňou majú byť regulované.

Zmyslom a účelom ústavného zákona č. 357/2004 Z. z. je vo všeobecnosti zabezpečovať právny mechanizmus ochrany verejného záujmu pri výkone verejných funkcií, ktorý má zamedziť vzniku rozporu osobných záujmov verejných funkcionárov s verejným záujmom v súvislosti s výkonom svojej funkcie a predchádzať zneužívaniu verejnej funkcie, prípadne postavenia s ňou spojeného na osobný prospech. Preto podľa názoru ústavného súdu je potrebné vykladať poslednú vetu čl. 9 ods. 12 ústavného zákona č. 357/2004 Z. z. predovšetkým so zreteľom na zmysel a účel tohto ústavného zákona, ktorým je ochrana verejného záujmu, ktorá sa má zabezpečiť okrem iného aj tým, že sa zakazuje výkon verejnej funkcie paralelne s výkonom iných funkcií, zamestnaní alebo

činností nezlučiteľných s funkciou verejného funkcionára (inkompatibilita) podľa ústavy a zákonov (čl. 5 ústavného zákona č. 357/2004 Z. z.).

Vzdaním sa funkcie, a to bez ohľadu na to, či pred začatím konania vo veci ochrany verejného záujmu a zamedzenia rozporu záujmov alebo až po jeho začatí sa podľa názoru ústavného súdu stráca zmysel verifikovať údaje uvádzané v oznámení podľa čl. 7 ods. 1 ústavného zákona č. 357/2004 Z. z., keďže dotknutá osoba už nevykonáva verejnú funkciu, pri výkone ktorej by mohlo dôjsť k uprednostneniu jej osobného záujmu pred záujmom verejným, a preto v takomto prípade ústavný zákon č. 357/2004 Z. z. prikazuje výboru konanie (v prípade, že sa začalo) zastaviť. Z tohto hľadiska je irelevantné, že uvedený ústavný zákon už v takomto prípade výslovne nehovorí o zániku povinnosti podať oznámenie podľa jeho čl. 7 ods. 1 (IV. ÚS 1/07).

Z uvedených dôvodov sa ústavný súd nemôže stotožniť so stanoviskom výboru, že: „... ústavný zákon v čl. 9 ods. 12 síce pozná ustanovenie o zastavení konania v dôsledku vzdania sa funkcie, avšak z dikcie poslednej vety čl. 9 ods. 12 je zrejmé, že sa tak môže stať, len ak konanie vôbec začalo. Zákonodarca mal na mysli možnosť zastaviť konanie ako prejav účinnej ľútosti verejného funkcionára, ktorý porušil ústavný zákon.“

Ak platí ústavný príkaz zastavenia konania v prípade, že sa verejný funkcionár vzdá funkcie v čase, keď už začalo konanie podľa ústavného zákona č. 357/2004 Z. z., o to viac platí v prípade, ak sa verejný funkcionár vzdal svojej funkcie už skôr (argumentum a minori ad maius). V opačnom prípade by totiž bol spochybnený princíp rovnosti a mohlo by to viesť až k absurdným záverom. Podľa názoru ústavného súdu možno zo vzájomného vzťahu medzi povinnosťou vyplývajúcou z čl. 7 ods. 1 a normu obsiahnutou v čl. 9 ods. 12 poslednej vete ústavného zákona č. 357/2004 Z. z. vyvodiť, že nesplnenie predmetnej povinnosti už ústavodarca nespája s uplatnením sankčných mechanizmov podľa tohto ústavného zákona, keďže v týchto prípadoch nariaďuje konanie obligatórne zastaviť.

Inštitút účinnej ľútosti je v platom právnom poriadku Slovenskej republiky výslovne ustanovený výlučne v zákone č. 300/2005 Z. z. Trestný zákon v znení neskorších predpisov

(ďalej len „Trestný zákon“). Ústavný súd konštatuje, že použité analogie iuris s ohľadom na podmienky účinnej ľútosti taxatívne stanovené v Trestnom zákone neprichádza v danom prípade do úvahy. Okrem toho by tento inštitút v konaní vo veci ochrany verejného záujmu a zamedzenia rozporu záujmov neplnil jeho základnú preventívnu a reparačnú funkciu.

Ústavný súd po tom ako konštatoval nesúlad napadnutého rozhodnutia s ústavným zákonom č. 357/2004 Z. z., vychádzal z úlohy, ktorú plní v opravnom konaní, v rámci ktorého výlučne jemu prislúcha na základe špecifickej právomoci zasiahnuť do rozhodnutia výboru, dospel s poukazom na uvedené k záveru, že v danom prípade mal výbor postupovať v súlade s príkazom obsiahnutým v poslednej vete čl. 9 ods. 12 ústavného zákona č. 357/2004 Z. z. a konanie vo veci ochrany verejného záujmu a zamedzenia rozporu záujmov začaté proti navrhovateľovi ako verejnému funkcionárovi zastaviť.

Na základe uvedených dôvodov ústavný súd rozhodnutie výboru sp. zn. VP/108/06-K z 30. januára 2007 týmto nálezhom zrušil (bod 1 výroku).

Nad rámec uvedeného ústavný súd považoval za potrebné tiež uviesť, že sa stotožňuje s argumentáciou navrhovateľa aj v tej časti jeho návrhu, v ktorej tvrdí, že výbor je oprávnený skúmať porušenie povinností podľa čl. 7 ods. 1 ústavného zákona č. 357/2004 Z. z. len v období, keď má „status“ verejného funkcionára, t. j. najviac v období do jedného roka odo dňa skončenia výkonu verejnej funkcie (čl. 3 ods. 1 druhá veta). V danom prípade navrhovateľ ukončil výkon verejnej funkcie 30. novembra 2004, t. j. verejným funkcionárom v zmysle čl. 3 ods. 1 druhej vety ústavného zákona č. 357/2004 Z. z. bol len do 30. novembra 2005, pričom výbor začal konanie proti nemu až 16. októbra 2006. Z toho vyplýva, že výbor začal konanie proti navrhovateľovi v čase, keď už nebol verejným funkcionárom v zmysle ústavného zákona č. 357/2004 Z. z., a preto v danom prípade podľa názoru ústavného súdu konanie proti nemu nemalo byť vôbec začaté, a ak začalo, tak už samotné uznesenie výboru o začatí konania bolo v rozpore s týmto ústavným zákonom.

Ústavný súd napokon rozhodol podľa § 36 ods. 2 zákona o ústavnom súde aj o úhrade trov konania navrhovateľa, ktoré mu vznikli v súvislosti s jeho právnym

zastupovaním advokátkou JUDr. D. G. v konaní pred ústavným súdom. Ústavný súd ich vyčíslil sumou 15 706,50 Sk (slovom pätnásťtisícšesťstošesť slovenských korún a päťdesiat halierov) spolu za tri úkony právnej pomoci vykonané v roku 2007 podľa § 1 ods. 3, § 10 ods. 1, § 14 ods. 1 písm. a) a c), § 16 ods. 3 a § 18 ods. 3 vyhlášky Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky č. 655/2004 Z. z. o odmenách a náhradách advokátov za poskytovanie právnych služieb v znení neskorších predpisov. Pretože výbor, ktorému bola ako účastníkovi konania pred ústavným súdom uložená povinnosť nahradiť trovy navrhovateľa, je orgánom Národnej rady Slovenskej republiky, uložil mu ústavný súd splnenie tejto povinnosti prostredníctvom Kancelárie Národnej rady Slovenskej republiky, ktorá nakladá s jej rozpočtovými prostriedkami (bod 2 výroku).

Z uvedených dôvodov ústavný súd rozhodol tak, ako je to uvedené vo výrokovej časti tohto nálezu.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 6. júna 2007